

Een Vlaming met heftige ‘bootjeskoorts’

Vorig jaar heb ik hem ontmoet. Met de Terra Nova voeren we in mei met een klein gezelschap naar Oostende om deel te nemen aan ‘Oostende voor Anker’. Op het kanaal Gent-Brugge-Oostende legt schipper Jan Lock even aan in Beernem, langs zij de Tordino. Daar wordt onze kleine groep rondgeleid door de trotse eigenaar Frederic Logghe. Het is nog een beetje een rommeltje aan boord, maar hij is hard aan het werk om er een echt museumschip van te maken.

Auteur Ronnie Jongert · Foto's Frederic Logghe

Referenties

¹ *De zeilende Belgische IJslandvaart dateert uit 1600 met een opbloei in de zeventiende en achttiende eeuw. Daarna komt de teloergang. Rond 1880 voeren vanuit Oostende vele Belgische stoomschepen op de IJslandse wateren om daar op kabeljauw te vissen. Met het uit de vaart nemen van de O.129 Amandine in 1995 viel definitief het doek over de Vlaamse IJslandvisserij. Het was bovendien het laatste Belgische schip dat daar nog visserijrechten bezat. Zie onder andere Doris Klausning (2015). Pekel en Kabeljauw, Het harde leven van de IJslandvaarders eind 1880. Damme: Zorro*

² *Vletwerk komt uit de binnenvaart en wil zeggen dat de aan boord van binnenschepen ingenomen lading daar tijdelijk alleen maar wordt opgeslagen. Het komt zowel in de droge lading als in de tankvaart voor. In het verleden werden vooral sleepschepen voor dit werk gebruikt, maar tegenwoordig zijn het nu vooral duwbakken (Wikipedia, 2018)*

Frederic Logghe is degene die meevaart naar Oostende als kersvers Vlaams lid van onze landelijke vereniging. We hebben 75 buitenlandse adressen in ons bestand, waarvan er acht uit België. Hij is sinds januari 2017 lid en maakt continu foto's aan boord. 'Allemaal voor mijn archief', vertelt hij. We zullen later uitgebreid kennis met hem maken en hij nodigt ons uit om twee maanden langszij zijn woonschip in Brugge af te meren, de luxe motor *Watergeus*.

Zo kon het gebeuren dat Mieke en ik in september richting Brugge stoomden en daar deze winter met de *Elisabeth Sophia* een leuk plekje hebben gevonden in deze historische, West-Vlaamse stad. In november werden we uitgenodigd aan boord van de *Tordino*, die in korte tijd was omgetoverd tot een waar museumschip.

Wat beweegt een mens om zo bevolgen te zijn voor de binnenvaart dat hij besluit, zo'n beetje in zijn eentje, een museum op te richten?

Frederic Logghe (Brugge, 1983) ontmoet op veertienjarige leeftijd een scheepswerktuigkundige met een passie voor de scheepvaart en wel in het bijzonder voor de zogenoemde IJslandvaarders¹. Deze man bezit meerdere oude schepen,

waaronder twee beurtschepen, een sleepboot en een tankscheepje. Frederic raakt besmet met de 'bootjeskoorts' en in 2005 koopt hij in Sluiskil zijn eerste schip, de *Watergeus*. Het is een casco dat hij ombouwt tot een woonschip en waar hij, tot op de dag van vandaag, met genoeg op woont. De bemanning van de *Terra Nova* mocht in mei 2017 even een kijkje aan boord nemen. Het verbouwen van een oud schip leert je niet alleen timmeren maar wekt ook de belangstelling op over de geschiedenis van het schip.

In 2013 organiseert Frederic in Beernem op zijn net gekochte klipperaak *Aquarel* een kleine tentoonstelling over de Vlaamse binnenvaart. Veel plaats is er niet op dat schip. Dat wordt anders met de komst van de *Tordino* in 2016: een groter schip, dus meer ruimte en meer mogelijkheden. De *Aquarel* is inmiddels verkocht en is nu een woonschip in Zaandam onder de naam *Marie-Louise*.

De Tordino

De *Tordino* is een stalen sleepschip en in 1922 gebouwd op de Werf Van Aken en Blokland in Neder-Hardinxveld. In de eerste jaren wordt het schip voornamelijk ingezet voor vletwerk² in de Rotterdamse haven. Na vele

»

omzwingingen, wisseling van eigenaar en naamsveranderingen, krijgt het schip in 1992 een nieuwe motor, een nieuwe generator, autokraan, boegschroef en een verhoogde den met aluminium luiken. In september 2016 koopt Frederic het schip in Leeuwarden en vaart ermee naar Beernem om het om te bouwen tot een drijvend museumschip.

Begin januari 2017 start hij met de werkzaamheden om het vrachtruim om te bouwen tot een museumschip met tentoonstellingsruimte. De eerste werken zijn een leeszaal, die op dit moment al over honderden boeken en kaarten beschikt. Ook de archieven van enkele schepen worden er bewaard. Het midden van het ruim bestaat uit een stuurhut (van een ander schip), een reddingssloep, oude gereedschappen en gebruiksvoorwerpen uit de binnenvaart. Aan de hand van foto's en teksten wordt hun functie toegelicht.

Het overige deel van het ruim wordt ingericht als een tijdelijke tentoonstellingsruimte. In samenwerking met de Lokale Heemkring en de gemeente Beernem organiseert Frederic een tentoonstelling over de geschiedenis van het kanaal Gent-Brugge-Oostende. Een leuk succes voor de organisator want tijdens de Open Monumentendag in september 2016 komen een kleine 700 bezoekers een kijkje aan boord nemen.

Het project

Het verhaal stopt hier niet. Vanaf december 2017 wordt het laatste deel

van het schip verbouwd, geïsoleerd en geschilderd. Het project *Tordino* wil onderdak gaan bieden aan een permanente tentoonstelling over de Vlaamse binnenvaart. En Frederic wil een collectie gaan aanleggen over alles wat met de Vlaamse binnenvaart te maken heeft: oude documenten, foto's, vrachtbrieven, keuringsrapporten. We werden in oktober uitgenodigd op de *Tordino*. Wat in mei nog een rommeltje was, was nu omgetoerd tot een waar varend museum.

Ook besteedt Frederic veel tijd aan het archiveren en digitaliseren, het restaureren van instrumenten en gereedschappen en het achterhalen van informatie hierover. In de loop van de tijd hebben veel schippers oud materiaal, zoals gereedschappen en documenten weggegooid en veel schepen zijn gesloopt. Zonde, natuurlijk. Daarom probeert hij aan de hand van foto's en scheepsbezoeken informatie vast te leggen voor volgende generaties. Momenteel werkt hij aan een digitale beeldbank waarin alle beschikbare informatie opgenomen zal worden. Deze beeldbank zal een onderdeel vormen van het museum, maar Frederic is ook druk met andere maritieme zaken. Op dit moment houdt hij zich bezig met een werkje over de geschiedenis van de klipperaken die ooit in Merelbeke (nabij Gent) gebouwd zijn.

Frederic: 'Het Maritiem Erfgoed, de belangen en de kennis van oude schepen komen in Nederland veel meer

aan bod dan in Vlaanderen. Tijdens de Werkgroependag was ik dan ook zwaar onder de indruk wat jullie allemaal verwezenlijken. Er heerst een groepsgevoel, dat bij ons minder is. In België zijn enkele organisaties bezig met Varend Erfgoed, zoals *Ruimschoots*, een kwartelstijdschrift, en vzw Tolerant is gefocust op Zeeuwse en Vlaamse platbodems. In België heb je één historische haven in Mechelen, in Nederland heeft bijna ieder oud stadje zo'n haven. Wij hebben nog een grote achterstand in te halen.'

Alles is leuk als het maar met schepen te maken heeft. Frederic voelt zich bij onze vereniging als een vis in het water en hoopt nog lang lid te blijven.

Mijn interesse voor het Vlaamse beleid voor het Varend Erfgoed is door dit gesprek wel gewekt. In Antwerpen bestaat het MAS, Museum aan de Stroom. Ik heb een afspraak met een curator. Zie daarvoor het artikel op pagina 39 in deze *Bokkepoet*.

Oproep

Via deze weg doet Frederic een oproep aan iedereen die nog oude documenten, boeken, en foto's in zijn bezit heeft over de Vlaamse binnenvaart, om dat materiaal bij hem te bezorgen. In het museum zal het in goede handen zijn en met de nodige zorg behandeld en bewaard worden.